

Norges Miljø- og Biovitenskapelige Universitet
Veterinærhøgskolen
Seksjon for eksperimentell biomedisin
Postboks 5003
1432 Ås

Saksbehandler, innvalgstelefon
Terje Wivestad, 22003638

Vedtak om utslippstillatelse etter forurensingsloven ved akvakulturdrift til Norges Miljø- og Biovitenskapelige Universitet, Veterinærhøgskolen

Statsforvalteren i Oslo og Viken gir Norges Miljø- og Biovitenskapelig Universitet – Veterinærhøgskolen tillatelse etter forurensingsloven for utslipp fra akvakultur. Det er satt utslippsgrenser for nitrogen og fosfor, samt vannmengde. Tillatelse gis med hjemmel i forurensningsloven § 11. Vilkår er stilt med hjemmel i forurensningsloven § 16.

Statsforvalteren fatter samtidig vedtak om gebyr i sats 6 på kroner 35 000,- for behandling av saken.

Vedtakene kan påklages innen 3 uker.

Vi viser til brev av 02.07.2021 med søknad om akvakulturtillatelse fra Norges Miljø- og Biovitenskapelig Universitet, NMBU, ved Veterinærhøgskolen i Ås kommune oversendt av Viken Fylkeskommune. Vi viser også til vårt brev av 26.11.2021, hvor vi etterspurte supplerende opplysninger og varslet saksbehandlingsgebyr. Videre vises det til NMBU sitt svar i brev av 30.11.2021 samt Ås kommunes høringsuttalelse i brev 20.04.2022.

Bakgrunn

NMBU Veterinærhøgskolen søker om akvakulturtilatelser til laksefisk og andre arter enn laksefisk; modellfisk, i landbasert anlegg. Veterinærhøgskolen har tidligere hatt akvakulturtilatelse O/o-005 gitt av Fiskeridirektøren den 28.08.89 i lokalene på Adamstuen i Oslo. Det søkes om ny tillatelse på bakgrunn av Veterinærhøgskolens flytting til nye lokaler i Ås kommune.

Det skal opprettes to akvarier, et for laksefisk og et for modellfisk. Akvariet for laksefisk skal holde ca. 1500 fisk med estimert biomasse 0,2-1 tonn. Ved normaldrift vil lakseanlegget bruke vann med 0,1 m³/min. Modellfiskanlegget vil benytte resirkulert vann (RAS) og forbruke ca. 0,0004 m³/min til å holde ca. 10 kg biomasse zebrafisk, niltilapia og medaka. Fiskeridirektoratet har gitt dispensasjon til hold av fremmede arter i brev av 16.07.2021.

Mattilsynet har gitt godkjenning til bruk av dyr i forsøk frem til 31.07.2024, i brev av 17.07.2020.

Fisken skal holdes til bruk i forskning og undervisning ved NMBU.

Statsforvalteren er forurensningsmyndighet for utslipp fra akvakulturanlegg, etter rundskriv T-3/12, kapittel 2.4 punkt 1. Hvis det er varige utslipp fra virksomheten, er det nødvendig å regulere utslippet med tillatelse etter forurensingsloven § 11 og setter vilkår for utslippet med hjemmel i § 16.

Høring

Når vedtak fattes i forbindelse med behandling av søknad om tillatelse etter forurensingsloven skal forurensningsmyndigheten sørge for at det gis anlegning til å avgi uttalelse. Dette følger av forurensningsforskriften § 36-5.

Viken Fylkeskommune har oversendt saken til Ås kommune som har hatt saken ute på offentlig høring i perioden 12.04.2021 til 20.05.2021. Ås kommune har ikke fått inn noen høringsuttalelser.

Videre er saken sendt fra Viken Fylkeskommune på høring til Fiskeridirektoratet den 15.07.2021. Fiskeridirektoratet anbefaler at en tillatelse blir gitt, men påpeker at anlegget må sikres for rømming av fisk.

Statsforvalteren sendte saken på høring i brev 08.03.2022 i forbindelse med at det er søkt om utslipp fra akvakulturanlegget til Ås kommunes spillvannsnett. Ås kommune kommenterer at den årlige mengden spillvann som oppgis i søknaden kan håndteres både av ledningsnett og Nordre Follo renseanlegg. Oppgitt konsentrasjon av fosfor og nitrogen overstiger ikke verdier i vanlig avløpsvann og kan håndteres. Imidlertid kan det oppstå overbelastninger av avløpsnett og renseanlegg hvis større mengder spillvann slippes på nett. Ås kommune vil stille krav til maks påslippsmengde til kommunens nett. NMBU bør redegjøre for anleggets daglige påslippsmengde.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkårene etter forurensningsloven (videre forkortet fl.) § 11, skal det etter fl. § 11 femte ledd «*legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre*».

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene omfatter vurdering med hensyn til kunnskapsgrunnlaget, «føre-var-prinsippet», samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnader bæres av tiltakshaver. Det er virkningene av den omsøkte virksomheten på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom virksomheten senere ønsker å flytte må det derfor søkes på nytt for den nye lokaliseringen.

Vurdering av forurensningspotensialet fra anlegget

Utslipp fra akvakulturanlegg består i rester fra fôr og ekskrementer fra fisken. Fôrforbruk er beregnet til ca. 1 000 kg/år.

Den omsøkte biomassen er på inntil 1 000 kg med inntil 1 500 laksefisk samt inntil 10 kg med modellfisk.

Statsforvalteren mener det er nødvendig å sette konkrete utslippsgrenser i tillatelsen.

NMBUs akvakulturanlegg er konstruert med et eget resirkuleringsanlegg for modellfisk og tre gjennomstrømningsanlegg for laksefisk. Alt avløpsvann føres til Nordre Follo renseanlegg som har utslipp til Bunnefjorden.

I tillatelse har vi satt utslippsgrenser for årlig utslipp av total nitrogen og total fosfor i avløpsvannet fra anlegget og vannmengde, før påslipp til kommunalt avløpsnett. Disse er som følger:

Parameter	Maksimal konsentrasjonsgrense	Maksimalt årlig utslipp
Total Nitrogen	1000 ug/l	60 kg
Total Fosfor	120 ug/l	7 kg
Vannforbruk		65 000 m ³

Videre er det satt krav om at avløpsvannet skal renses mekanisk gjennom et primærrensanlegg, dvs. at avløpsvannet skal renses i silanlegg, mekanisk sedimenteringsanlegg eller annen type renseanlegg. Alt avfallsvann skal behandles med klor og i UV-anlegg. Slam fra mekanisk rist skal ledes til anlegg for koking. På denne måten er desinfeksjon av avløpsvann ivarettatt, og vil ikke utgjøre fare for utslipp av fremmed biologisk materiale. Slam er næringsavfall og dette skal leveres til godkjent mottak.

Statsforvalteren vil påpeke at selv om vi har satt overnevnte krav til utslippet før det ledes til resipienten (spillvannsnettet), så er ikke dette til hinder for at kommunen setter egne krav i forbindelse med påslippet, jf. forurensningsforskriften kapittel 15A-4. Ås kommune kan sette strengere krav enn de som følger av denne tillatelsen, dersom det er nødvendig for å sikre at påslippet ikke medfører at krav gitt i tillatelse til kommunen sitt avløpsanlegg overholdes. Dette gjelder både mengde næringsstoffer og vannmengde.

Påslippsvedtak etter forurensningsforskriften kapittel 15A må foreligge mellom NMBU og Ås kommune før påslipp finner sted.

Konsekvenser for naturmiljøet

Søknaden er vurdert etter naturmangfoldlovens prinsipper i henhold til naturmangfoldloven § 7. Tillatelsen er vurdert å ikke komme i konflikt med prinsippene i §§ 8-12. Virksomheten foregår innendørs og utslippet skal føres til kommunalt spillvannnett. Aktiviteten vurderes å ikke komme i konflikt med naturmangfold. Fare for rømming av lakse- og modellfisk til nærliggende vassdraget skal være minimal ettersom det er utarbeidet rutiner for å minimere rømningsfaren.

Konklusjon

Statsforvalteren gir utslippsstillatelse til akvakulturanlegget på særskilte vilkår.

Vedtak

Statsforvalteren gir Norges Miljø- og Biovitenskapelige Universitet, Veterinærhøgskolen i Ås kommune, tillatelse til utslipp fra landbasert forsøksanlegg for akvakultur i salt- og ferskvann. Tillatelse gis med hjemmel i forurensningsloven § 11 første ledd. Vilkår er satt med hjemmel i forurensningsloven § 16.

Tillatelse med vilkår er vedlagt.

Tillatelsen erstatter tidligere tillatelse gitt til utslipp fra akvakulturanlegget med nr. O/o-005 i de nedlagte lokalene til Veterinærinstituttet på Adamstuen i Oslo.

Vedtak om gebyr

Vi viser til Statsforvalterens varsel om gebyr datert 26.11.2021. Statsforvalteren har ikke mottatt noen uttalelser til varselet.

Statsforvalteren vedtar at forurensningsforskriftens § 39-4 sats 6 kommer til anvendelse i denne saken. NMBU skal betale et gebyr på kr 35 000 for Statsforvalterens arbeid med tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang

Vedtak om tillatelse og gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, i henhold til reglene for klage fastsatt i forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagefristen er tre uker fra vedtaket ble mottatt. En eventuell klage skal angi hva det klages over, og de endringer som ønskes. Klagen sendes via Statsforvalteren i Oslo og Viken.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Terje Wivestad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

Tillatelse etter forurensingsloven til utslipp ved akvakulturvirksomhet - Norges Miljø- og Biovitenskapelige Universitet, Veterinærhøgskolen

Kopi til:
Viken Fylkeskommune
Ås kommune
Fiskeridirektoratet
Mattilsynet

Utslippstillatelse til akvakulturanlegg for Norges Miljø- og Biovitenskapelige Universitet Veterinærhøgskolen i Ås kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Vilkårene framgår på side 4 til og med side 12.

Hvis virksomheten ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må virksomheten i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Virksomheten bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal virksomheten sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at forurensningsmyndigheten kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Informasjon fra enhetsregisteret om den ansvarlige og underenheten:

Navn på juridisk enhet: Norges Miljø- og Biovitenskapelige Universitet - Veterinærhøgskolen
Organisasjonsnummer til juridisk enhet: 969159570
Postadresse: Postboks 5003, 1432 Ås

Informasjon om virksomheten fra forurensningsmyndighetens database:

Anleggsnavn: Norges Miljø- og Biovitenskapelige Universitet - Veterinærhøgskolen	
Anleggsnr. og anleggsaktivitet:	3021.0014.01 Akvakultur
Kommune: Ås	Fylke: Viken
NACE-Kode: 72.190 Annen forskning og annet utviklingsarbeid innen naturvitenskap og teknikk	
Akvakulturlokalitet: Viken fylkeskommune tildeler nytt nummer.	

Tillatelsesnummer: 2022/0715.T		
Tillatelse første gang gitt: 07.09.2022	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
Hilde Sundt Skålevåg seksjonssjef		Terje M. Wivestad seniorrådgiver

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	saksbeh. og saksnr.	Beskrivelse av endring

Innholdsfortegnelse

1.	Tillatelsens ramme	4
1.1	Tillatelsen omfang	4
2.	Generelle vilkår	4
2.1.	Utslippsbegrensninger	4
2.2.	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	4
2.3.	Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt	4
2.4.	Plikt til forebyggende vedlikehold	5
2.5.	Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare.....	5
2.6.	Internkontroll	5
3.	Utslipp til vann	5
3.1.	Utslippsmengder	5
3.2.	Vannforbruk	6
3.3.	Fôring	6
3.4.	Renseanlegg	6
3.5.	Diffuse utslipp	6
3.6.	Utslippspunkt for prosessavløp	6
3.7.	Sanitæravløpsvann	6
4.	Utslipp til luft	6
5.	Støy	7
6.	Nærmiljøtiltak.....	7
6.1.	Forsøpling.....	7
7.	Grunnforurensning og forurensede sedimenter.....	7
8.	Kjemikalier	7
9.	Avfall	8
9.1.	Generelle krav.....	8
9.2.	Håndtering av avfall	8
9.2.1.	Generelle krav til håndtering	8

9.2.2. Organisk produksjonsavfall.....	8
9.2.3. Medisiner og kjemikalierester.....	9
9.2.4. Håndtering av annet næringsavfall	9
10. Utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndigheten	9
10.1. Kartlegging av utslipp	9
10.2. Utslippskontroll	9
10.3. Kvalitetssikring av målingene	10
10.4. Program for utslippskontroll	10
10.5. Rapportering til forurensningsmyndigheten.....	11
11. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning.....	11
11.1. Miljørisikoanalyse.....	11
11.2. Beredskap	11
11.3. Varsling av akutt forurensning	11
12. Eierskifte, omdanning mv.....	11
13. Nedleggelse.....	12
14. Tilsyn	12

Vedlegg 1 – Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1. side 13 og 14.

1. Tillatelsens ramme

1.1 Tillatelsen omfang

Tillatelsen gjelder utslipp fra akvakultur.

Tillatelsen er basert på en maksimalt tillatt stående biomasse på inntil 1000 kg bestående av to akvarieanlegg, et for laksefisk og et for modellfisk.

Ved vesentlige endringer skal virksomheten søke om endring av tillatelsen, selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene.

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 13. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 13.

2.2. Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 flg. uttrykkelig er satt grenser for.

Utslippene er normalt proporsjonale med produksjonsmengden og benyttet føremengde. Ved eventuell reduksjon av produsert biomasse eller stående biomasse i forhold til det som er lagt til grunn i søknaden skal dette medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.3. Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstille prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensende utslipp og annen negativ innvirkning på miljøet (BAT-prinsippet), jfr. pkt. 2.2.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr der det er mulig å oppnå utslippsreduksjoner av betydning, skal virksomheten gi melding til forurensningsmyndigheten om dette i god tid før det tas beslutning om valg av utstyr.

Hvis virksomheten ønsker å endre utslippspunkter som er fastlagt i tillatelsens vilkår, må den søke om tillatelse til dette.

2.4. Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.5. Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter virksomheten så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Virksomheten skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare.

2.6. Internkontroll

Virksomheten plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Virksomheten plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Virksomheten plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold.

3. Utslipp til vann

3.1. Utslippsmengder

Det er satt følgende utslippsgrenser:

Tabell 1. Grenseverdier for utslipp av komponenter med krav om måling

Parameter	Maksimal konsentrasjonsgrense	Maksimalt årlig utslipp
Total Nitrogen	1000 ug/l	60 kg
Total Fosfor	120 ug/l	7 kg
Vannmengde til kommunalt nett		65 000 m ³

Se ellers vilkår med hensyn til rensing av avløpet (pkt. 3.4). Utslippene skal reduseres i så stor grad som teknisk og økonomisk mulig.

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127

Det skal utføres målinger av utslipp til vann. Prøvetaking og analyser skal gjennomføres i samsvar med krav i pkt. 10. Det skal gjøres årlige beregninger av utslippsmengde av fosfor og nitrogen ut fra gjeldene beregningsmodeller.

3.2. Vannforbruk

Forbruket av vann skal i så stor grad som teknisk og økonomisk mulig tilpasses anlegget sitt faktiske behov i produksjonen og en størst mulig renseeffektivitet i renseanlegget. Overforbruk av vann skal ikke forekomme.

3.3. Fôring

Ved fôring av fisken skal tap og spill av fôr reduseres mest mulig. Fôrfaktor skal ikke være høyere enn 1,0. Det er bare tillatt å bruke tørrfôr.

3.4. Renseanlegg

Før påslipp til spillvannnett skal avløpsvannet renses mekanisk gjennom et primærrenseanlegg, dvs. at avløpsvannet skal renses i silanlegg, mekanisk sedimenteringsanlegg eller annen type renseanlegg. Det skal benyttes UV-anlegg for desinfisering.

3.5. Diffuse utslipp

Virksomheten skal ikke ha diffuse utslipp til vann.

3.6. Utslippspunkt for prosessavløp

Avløpsvannet skal føres til kommunalt spillvannnett. Ved tilknytning til offentlig avløpsnett fastsetter den ansvarlige for nettet nærmere krav.

3.7. Sanitæravløpsvann

Kommunen er myndighet for regulering av sanitæravløpsvannet fra virksomheten.

4. Utslipp til luft

Virksomheten skal ikke ha utslipp til luft. Diffuse utslipp til luft, inkludert lukt, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel lagerområder, områder for lossing/lasting og renseanlegg, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Fôrlagring, spyling, rengjøring og tørking av utstyr, håndtering av avfall og andre aktiviteter ved anlegget skal foregå på en slik måte at det ikke fører til nevneverdige luktulempen for naboer eller andre utenfor virksomheten sitt område.

5. Støy

Anlegget skal utformes og virksomheten drives slik at det ikke medfører nevneverdige støyulempen for omgivelsene.

6. Nærmiljøtiltak

6.1. Forsøpling

Nærmiljøet rundt anlegget skal ikke forsøples. Opprydding av skjemmende avfall på og nær anleggsområdet skal skje fortløpende.

7. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Virksomheten plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriften kapittel 2², eventuelt tillatelse etter forurensningsloven.

8. Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker og brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal virksomheten dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Virksomheten plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter virksomheten å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.³

² Jf. forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider

³ jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁴ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

9. Avfall

9.1. Generelle krav

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. For materiale som utnyttes som biprodukt, skal det foreligge skriftlig dokumentasjon som viser at kriteriene i forurensningsloven § 27 andre ledd er oppfylt.

Innholdet av skadelige stoffer i avfallet skal begrenses mest mulig.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal primært søkes ombrukt i virksomhetens produksjon eller i andres produksjon. Hvis dette ikke er mulig eller medfører urimelig kostnad, skal det fortrinnsvis materialgjenvinnes. Dersom dette heller ikke er mulig uten urimelig kostnad, skal avfallet så langt mulig gjenvinnes på annen måte.

Virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder gjenvinning, skjer i overensstemmelse med regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven.⁵

Farlig avfall kan ikke fortynnes med den virkning at det blir regnet som ordinært avfall. Ulike typer farlig avfall kan ikke sammenblandes hvis dette kan medføre fare for forurensning eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet. Farlig avfall kan heller ikke blandes sammen med annet avfall, med mindre det letter den videre behandlingen av det farlige avfallet og dette gir en miljømessig minst like god løsning.

9.2. Håndtering av avfall

9.2.1. Generelle krav til håndtering

All håndtering av avfall skal foregå slik at det ikke medfører forurensende avrenning til grunn eller overflatevann. Sjenerende støving skal unngås. Farlig avfall skal håndteres i henhold til avfallsforskriften kapittel 11.

9.2.2. Organisk produksjonsavfall

Etter forurensningsloven § 32 skal organisk produksjonsavfall enten leveres til godkjent mottak eller nyttiggjøres i henhold til avfallsregelverket.

Død fisk, fôrrester, slam, fett mv. skal håndteres på en slik måte at det ikke oppstår fare for

⁴ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

⁵ Se blant annet avfallsforskriften av 1.6.2004 nr 930 og kapittel 18 i forurensningsforskriften av 1.6.2004 nr 931.

forurensning. Anlegget skal ha beredskap for å kunne håndtere massiv fiskedød.

All død fisk skal tas forsvarlig hånd om. Oppsamlet død fisk skal konserveres omgående ved ensilering, frysing el.l. og føres til eget lager. Antibiotikaholdig død fisk og annet antibiotikaholdig avfall eller slam skal lagres i eget lager. Lageret skal ha nok kapasitet, både til avfall ved vanlig drift og avfall ved sykdom.

Avfallet skal så raskt som mulig og minst årlig leveres til godkjent mottak med tillatelse etter forurensningsloven.

Beredskapsplan ved fiskedød:

Akvakulturanlegget skal ha en kriseplan for å håndtere store mengder død fisk, ved for eksempel sykdom.

Alt slam fra renseanlegg er næringsavfall og skal leveres til godkjent mottak. Transporten skal skje på en slik måte at det oppstår minst mulig ulempe, lukt mv.

9.2.3. Medisiner og kjemikalierester

Alle ubenyttede rester av medisinfôr, antibiotika, insekticid og andre miljøfarlige stoff, inkludert emballasje, må samles og lagres forsvarlig, før det blir levert til produsent eller annen godkjent mottaker med tillatelse etter forurensningsloven.

9.2.4. Håndtering av annet næringsavfall

Farlig avfall, samt emballasje, plast, papir, isopor og annet produksjonsavfall som ikke kommer inn under pkt. 9.1 skal mellomlagres på forsvarlig måte og leveres til godkjent avfallsmottak for slike avfallstyper. Virksomheten må kunne dokumentere levert avfallsmengde fordelt på ulike typer næringsavfall.

10. Utslippskontroll og rapportering til Statsforvalteren

10.1. Kartlegging av utslipp

Virksomheten plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp til vann. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Virksomheten skal legge denne kartleggingen til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll.

10.2. Utslippskontroll

Virksomheten skal måle og beregne årlig utslipp til vann. Dette skal utføres slik at prøvetakingen og analyser er representative for virksomheten sine faktiske utslipp. Det skal også gjennomføres målinger av utslippsvann for å overholde konsentrasjonskrav og å kunne avdekke avvik i unormalt høye verdier. Hvis det oppdages avvik, skal anleggets drift gjennomgås for om mulig å avdekke avviket fra normalen. Virksomheten skal på forespørsel til enhver tid kunne dokumentere at utslippskravene blir etterlevd, jf. internkontrollen.

Målinger og beregninger skal gjennomføres etter et program som skal inngå i virksomhetens dokumenterte internkontroll. Måle- og beregningsprogrammet skal blant annet beskrive

målemetoder og prøvetakningsmetode, utvalgelse av måleperioder, samt beregningsmodeller og utslippsfaktorer som benyttes.

Virksomheten skal i forbindelse med utarbeidelse og revidering av måle- og beregningsprogrammet vurdere usikkerhetene, og søke å redusere denne mest mulig.

10.3. Kvalitetssikring av målingene

Virksomheten er ansvarlig for at måleutstyr, metoder og gjennomføring av målingene er forsvarlig kvalitetssikret blant annet ved å:

- Utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Virksomheten kan benytte andre metoder enn norsk eller internasjonal standard dersom særlige hensyn tilsier det.
- Bruke akkrediterte laboratorier / tjenester når volumstrømsmåling, prøvetaking og analyse utføres av eksterne.
- Kvalitetssikre egne analyser ved å delta i ringtester.
- Kvalitetssikre egne målinger jevnlig ved verifisering av uavhengig tredjepart.
- Redusere usikkerheten ved målingene mest mulig.

10.4. Program for utslippskontroll

Virksomheten skal ha et program for utslippskontroll (måleprogram) som inngår i virksomhetens dokumenterte internkontroll.

I programmet skal virksomheten redegjøre for de kartlagte utslippene (punkt 0, første avsnitt), gjennomføringen av utslippskontrollen (punkt 10.2) og kvalitetssikring av målingene (punkt 10.3).

Måleprogrammet skal inneholde:

- en redegjørelse for virksomhetens faktiske utslipp til vann, med en oversikt over alle utslippsstrømmer, volum og innhold, til vann
- en beskrivelse av måleutstyr som benyttes til målinger, samt frekvens for måleutstyrskontroll og kalibrering
- en begrunnelse for valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens)
- en beskrivelse av valgte metoder/standarder for analyse
- hvis aktuelt, en begrunnelse for valgt frekvens for deltagelse i SLP og/eller verifisering av analyser med et akkreditert laboratorium
- en redegjørelse for hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir

Måleprogrammet skal holdes oppdatert.

10.5. Rapportering til Statsforvalteren

Virksomheten skal innen 1. mars hvert år rapportere miljødata og eventuelle avvik for foregående år via www.altinn.no. Miljødata omfatter blant annet produksjonsmengder, avfallsmengder, energiforbruk og resultater fra utslippskontroll. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til virksomhetenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

Dersom virksomheten har hatt høyere utslipp enn grensene, må virksomheten redegjøre nærmere for årsakene.

11. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

11.1. Miljørisikoanalyse

Virksomheten skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet, i tråd med internkontrollforskriften jf. 2.6. Virksomheten skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal også kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal i tillegg også omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Risikoanalysen skal ta hensyn til ekstremvær, flom etc. og fremtidige klimaendringer. Fare for utslipp til ytre miljø ved brann på anlegget, inkludert utslipp av slokkevann, skal inkluderes i miljørisikoanalysen.

Virksomheten skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

11.2. Beredskap

Virksomheten skal på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning og massedød av fisk skal øves minimum en gang per år.

11.3. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁶. Virksomheten skal også så snart som mulig underrette forurensningsmyndigheten i slike tilfeller.

12. Eierskifte, omdanning mv.

Hvis virksomheten overdras til ny eier, skal melding sendes forurensningsmyndigheten så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

⁶ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

13. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren i rimelig tid på forhånd gi melding til forurensningsmyndigheten, samt gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger.

Forurensningsmyndigheten kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Forurensningsmyndigheten kan pålegge eieren eller brukeren å stille ytterligere garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar. Sikkerhet/garanti som allerede er stilt iht. tillatelsen løper videre inntil forurensningsmyndigheten, etter søknad fra det driftsansvarlige selskapet eller eier, godkjenner reduksjon og/eller bortfall av slik sikkerhet.

Ved nedleggelse eller stans skal virksomheten sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift⁷. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til forurensningsmyndigheten innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen. En tiltaksplan som viser hvilke tiltak som er nødvendige for å sikre dette, samt en fremdriftsplan for arbeidet, skal sendes Statsforvalteren senest 3 måneder før nedleggelse.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til forurensningsmyndigheten i god tid før start er planlagt.

14. Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter fra forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

⁷ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

Vedlegg 1 – Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklorbenzen	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylder

Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP

4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl. salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350